

2016. gada
izdevums

Ilgspēja tūrisma nozarē Ceļvedis marķējuma džungļos

IZDOŠANAS ZIŅAS

Redakcijas komanda Kristīne Plīsa (*Christine Plüss*), Andreass Cots (*Andreas Zotz*), Antje Monshauzena (*Antje Monshausen*), Kornēlija Kīhasa (*Cornelia Kühhas*)

Marķējuma analīze Djego Nunjess (*Diego Núñez*), Herberts Hamele (*Herbert Hamele*) (*ECOTRANS*)

Grafiskais noformējums Hilde Matušeka (*Hilde Matouschek*) | www.officina.at

Tulkojums Ērika Obermaiere (*Erika Obermayer*), Tamāra Franka (*Tamara Frank*)

Fotoattēli Adama Ba (*Adama Bah*), Sumešs Mangalaseri (*Sumesh Mangalassery*), moodboard/Fotolia.com, RTimages/ Fotolia.com, Reza Golčins (*Reza Golchin*) / NFI fotokonkurss 2012

Izdošanas datums 2016. gada jūlijs (trešais, precizētais izdevums; pirmizdevums 2012. gadā)

Īpašnieks/izdevējs© *Naturefriends International*
Diefenbachgasse 36/9, A-1150 Vīne (Vienna)
Tālr.: +43(0) 18 923 877, E-pasts: office@nf-int.org

arbeitskreis tourismus & entwicklung (Tūrisma un attīstības darba grupa)
Missionsstrasse 21, CH-4009 Bāzele (Basel)
Tālr.: +41(0) 612 614 742, E-pasts: info@akte.ch

ECOTRANS e.V.
Pirmasenser Straße 5, D-66123 Zārbrikene (Saarbrücken)
Tālr.: + 49(0) 175-5 724 849, E-pasts: contact@ecotrans.de

Brot für die Welt – Evangelischer Entwicklungsdienst
(Protestantu draudžu diakonijas un attīstības aģentūra)
Tourism Watch
Caroline-Michaelis-Straße 1, D-10115 Berlīne (Berlin)
Tālr.: +49(0) 30 652 111 806, E-pasts: tourism-watch@brot-fuer-die-welt.de

Izdevējs neatbild par iespējamām iespaidkļūdām un pareizrakstības kļūdām.

Palīglīdzeklis lēmumu pieņemšanai tūrisma nozares marķējuma džungļos

Bioloģiskā ražošana un godīga tirdzniecība ir modē – tas attiecas ne tikai uz ikdienas pirkumiem, bet arvien biežāk arī uz brīvdienu plāniem. Šobrīd tūrisma nozarē visā pasaulē tiek izmantotas vairāk nekā 150 kvalitātes zīmes. Mazās uzlīmītes ar zaļām lapiņām, mirdzošām saulītēm vai ziliem karodziņiem rotā tūrisma birojus, viesnīcu durvis un kempingu vārtiņus. Tās tiek izmantotas, lai apzīmētu ceļojumu rīkotājus, pludmales, dabas rezervātus, pat veselus reģionus. Kvalitātes zīmes tiek piešķirtas visdažādākajiem tūrisma piedāvājumiem, un tas tiek darīts visdažādāko iemeslu dēļ. Kā neapjukt šajā apzīmējumu jūrā?

Mēs esam sagatavojuši instrumentu, kas ļauj salīdzināt vairāku tūrisma nozarē plaši pazīstamu ilgtspējas marķējumu galvenās īpašības un atbilstošos kvalitātes rādītājus. Tas jums palīdzēs izvēlēties videi draudzīgus brīvdienu piedāvājumus, kas tiek nodrošināti, ievērojot cilvēktiesības un kas dod reālu labumu apmeklēto reģionu iedzīvotājiem. Izmantojot šo instrumentu, jūs jau no rezervācijas brīža aktīvi atbalstīsiet ilgtspējīgu tūrisma attīstību.

Izmantojiet un izbaudiet ilgtspējīgas atpūtas iespējas!

*arbeitskreis tourismus & entwicklung, Bāzele | ECOTRANS e. V., Zārbrikene
Brot für die Welt – Tourism Watch, Berlīne | Naturefriends International, Vīne*

Kāpēc, veicot rezervāciju, būtu jāpievērš uzmanība atzītam ilgtspējas marķējumam?

Ik gadu tiek veikti aptuveni 1,2 miljardi pārrobežu ceļojumu. Tūrisms ir viena no svarīgākajām un straujāk augošajām tautsaimniecības nozarēm pasaulē. Ārvalstu ceļojumi neapšaubāmi nodrošina darba vietas un nākotnes perspektīvas, jo īpaši ekonomiskās perifērijas reģionos.

Taču globālajam ceļošanas bumam ir arī nopietnas sekas: brīvdienų lidojumi veicina globālā klimata sasilšanu, savukārt viesu izvirzītās prasības galamērķa valstīs saasina konfliktus par zemi un ūdeni un palielina spiedienu uz vietējām ekosistēmām.

Tūrisma nozarē bieži tiek ignorētas vietējo kopienu intereses. Darba attiecības nav drošas, sievietes tiek nostādītas nelabvēlīgākā situācijā, un neaizsargāti bērni tiek pakļauti ekspluatācijas riskam. Tā nav nejaušība, ka Apvienoto Nāciju Organizācija savā Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam īpašu uzmanību ir pievērsusi tūrismam. ANO cer, ka tūrisms veicinās ekonomikas attīstību, taču šāds solis vienlaikus ir arī aicinājums politiķiem, uzņēmējiem un ceļotājiem rīkoties ilgtspējīgāk un atbildīgāk.

Ilgspējīga tūrisma ietekme uz ekonomikas attīstību turpmāk būtu jādokumentē – sertifikāti, kas tiek piešķirti par pozitīvu ietekmi uz apkārtējo vidi un sociālo jomu, tādējādi iegūtu lielāku nozīmi.

Vai jūs piederat pie kritiski domājošiem patērētājiem, kuri iepērkoties izvēlas produktus, kas ir ražoti, ievērojot godīgus nosacījumus, respektējot cilvēktiesības un saudzējot apkārtējo vidi (šādu patērētāju kļūst arvien vairāk)? Pārliecinieties, ka arī jūsu izraudzītie tūrisma pakalpojumu sniedzēji ievēro sociālos un ekoloģiskos standartus. Šeit uzticamas kvalitātes zīmes var būtiski atvieglot lēmumu pieņemšanu, jo tūrisma produktu reklāmās parasti ir ļoti maz informācijas par ilgtspēju. Tūrisma produkti arvien biežāk ir marķēti, taču trūkst patiesi noderīgas informācijas par marķējuma nozīmi vai to, kas attiecīgo marķējumu ir piešķīris. Tūrisma nozarē izmantoto marķējumu kvalitāte ir ļoti dažāda, un ne vienmēr ir viegli noteikt, kam var uzticēties un kam ne.

Praksē pastāv šāda sakarība: jo lielāka uzmanība marķējuma piešķiršanas procesā tiek pievērsta ekoloģiskajām, sociālajām, ekonomiskajām un kultūras problēmām, ar kurām saskaras uzņemošās valsts iedzīvotāji, jo vairāk attiecīgais marķējums var dot ilgtspējīgai attīstībai. Marķējums ir patiesi uzticams, ja ir publiskoti atbilstošie sertificēšanas kritēriji un ja atbilstību attiecīgajiem kritērijiem pārbauda neatkarīga iestāde.

Šis marķējuma ceļvedis jums palīdzēs atrast brīvdienu piedāvājumus, kuru ilgtspēja ir pienācīgi pārbaudīta.

Kādi marķējumi ir iekļauti šajā ceļvedī?

Mēs esam pievērsuši īpašu uzmanību 20 kvalitātes zīmēm, kas ir saistītas ar ilgtspēju tūrisma nozarē. Lai izvēlētos 20 no vairāk nekā 150 kvalitātes zīmēm, kas tiek izmantotas visā pasaulē, mums, protams, bija nepieciešami skaidri atlases kritēriji.

- Mēs jūs iepazīstināsim ar kvalitātes zīmēm, kas tiek piešķirtas izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem, ceļojumu rīkotājiem un ceļojumu produktiem.
- Šajā gadījumā mēs neesam ņēmuši vērā marķējumus, kas tiek piešķirti pludmalēm, dabas rezervātiem vai veseliem atpūtas reģioniem. Tāpat neesam ņēmuši vērā marķējumus, ko sev piešķirušī paši tūrisma uzņēmumi.
- Mēs jūs iepazīstināsim ar būtiskākajām starptautiskajām kvalitātes zīmēm, kas tiek piešķirtas Eiropas vai pasaules līmenī.
- Papildus tam mēs jūs iepazīstināsim arī ar atsevišķiem valsts līmeņa ilgtspējas marķējumiem, kas tiek piešķirti populārās Eiropas tūrisma valstīs.

Mēs neesam ņēmuši vērā marķējumus, kas ir spēkā tikai vietējā līmenī, piemēram, konkrētā galamērķī vai reģionā.

- Papildus tam kā labās prakses piemērus esam iekļāvuši arī atsevišķas kvalitātes zīmes, kas tiek plaši izmantotas ārpus Eiropas valstīm.
- Visas atlasītās kvalitātes zīmes palīdz mazināt tūrisma radīto ekoloģisko slogu un vairo priekšrocības, ko tūrisms sniedz uzņemošajām valstīm un vietējiem iedzīvotājiem.

Ceļveža 36.–37. lappusē atradīsiet īsu informāciju par vēl 30 marķējumiem.

Papildus iepriekš minētajam jūs uzzināsiet, kā atrast tūrisma pakalpojumu sniedzējus, kuri ir apņēmušies novērst bērnu seksuālu izmantošanu un kuri jums palīdzēs droši kompensēt lidojumu radītās klimatam kaitīgo siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Ko no iegūtās informācijas varam secināt par tūrisma nozarē izmantotajiem marķējumiem?

Marķējumi tiek piešķirti dažādiem tūrisma uzņēmumiem un pakalpojumiem. Tādējādi tiek apliecināts, ka pakalpojumu sniedzēji papildus tiesību aktos noteiktajam brīvprātīgi veic pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību ilgtspējas principiem. Tā kā problēmas un tiesiskais regulējums dažādās valstīs var atšķirties, kvalitātes zīmju salīdzinoša novērtēšana un to iedalīšana “labākās” un “sliktākās” nav iespējama.

Šajā ceļvedī ietvertā informācija ļaus izdarīt vispārīgus secinājumus par marķējumu kvalitāti. Jūs uzreiz varēsiet redzēt, kas piešķir attiecīgo logotipu, kas tiek pārbaudīts, un cik uzticamas ir pārbaudes procedūras.

Piešķirēja iestāde – kas piešķir attiecīgo marķējumu?

Šajā sadaļā atradīsiet informāciju par sertifikācijas iestādi, kura piešķir attiecīgo marķējumu. Tā var būt valsts aģentūra, bezpeļņas organizācija, tūrisma asociācija vai izdevniecība, vai arī tas var būt kāds privāts uzņēmums. Valsts aģentūras parasti ir rūpīgākas, taču tās nav tik elastīgas, bezpeļņas organizācijas parasti ir mazāk atkarīgas no ekonomiskajām interesēm, tūrisma asociācijām parasti ir zemākas prasības, savukārt privātie uzņēmumi rīkojas saskaņā ar ekonomikas principiem.

Partnerorganizācijas – kas stāv aiz sertifikācijas sistēmas?

Parasti bez piešķirējas iestādes ir vēl citas organizācijas, kas piedalās kritēriju izstrādē un sertificēšanas procesā. Iespējami plaša visdažādāko interešu grupu – pilsoniskās sabiedrības, valsts iestāžu, uzņēmumu un akadēmisko aprindu – iesaiste liecina par marķējuma augsto kvalitāti.

Ģeogrāfiskais tvērums – kurās valstīs tiek veikta sertifikācija?

Šajā sadaļā atradīsiet informāciju par to, kurās valstīs tiek veikta uzņēmumu un/vai ceļojumu produktu sertifikācija. Transnacionālo marķējumu standartos un pārbaudes procedūrās reģionālām īpatnībām, protams, netiek pievērsta tik liela uzmanība kā nacionālo kvalitātes zīmju gadījumā, taču starptautiskajā tūrismā transnacionālie marķējumi nodrošina lielāku atpazīstamību un pieņemšanu no klientu puses.

Pārredzamība – vai sertificēšanas kritēriji ir publiski pieejami?

Lai ceļotāji un citas interešu grupas varētu izveidot savu priekšstatu par marķējumu, tām ir jāvar iepazīties ar attiecīgajiem sertificēšanas kritērijiem. Par labu praksi tiek uzskatīta kvalitātes zīmes spēkā esošā standarta pilna teksta publicēšana. Ja attiecīgais standarts nav pieejams vai ir pieejams tikai daļēji vai par maksu, marķēšana ir mazāk pārredzama.

Pārbaudes procedūra – kurš pārbauda uzņēmumu datus?

Marķējuma uzticamība lielā mērā ir atkarīga no tā, kā uzņēmumi tiek pārbaudīti. Visuzticamākā ir pārbaude uz vietas, ko veic neatkarīgi eksperti un kas ietver uzņēmuma apskati un atbilstošo dokumentu pārbaudi. Izmaksu dēļ dažas marķējuma piešķiršanas organizācijas pašas veic attiecīgās pārbaudes, bet citas veic iesniegto dokumentu pārbaudi un uzņēmumus uz vietas apseko tikai izlases veidā. Šādos gadījumos nav nekādas garantijas, ka pārbaudes rezultāti būs patiesi uzticami.

Ilgospēja – vai ir aptverti visi ilgtspējas aspekti?

Ceļvedī aprakstīto marķējumu standarti tika salīdzināti ar Globālo ilgtspējīga tūrisma kritēriju (*Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC*) kategorijām. Pastāv šāda vispāratzīta sakarība: jo vairāk marķējuma piešķiršanas procesā tiek ņemta vērā dabas un sociālā vide, ekonomika un kultūra, jo efektīvāk attiecīgais marķējums var veicināt ilgtspējīgu attīstību vietējā un globālā līmenī.

- **Viens no ilgtspējas aspektiem: apkārtējā vide**

Šajā jomā plaši izplatīti pārbaudes kritēriji ir enerģijas un ūdens taupīšanas pasākumi, atkritumu novēršana, resursu izmantošanas efektivitāte un dabas vides saglabāšana. Visi ceļvedī aprakstītie marķējumi paredz vairāk vai mazāk visaptverošu pārbaudi attiecībā uz vides standartu ievērošanu.

- **Citi aspekti: sociālie jautājumi, ekonomika un kultūras mantojums**

Sociālie, ekonomiskie un/vai kultūras jautājumi tikai pamazām tiek iekļauti tūrisma nozares marķējuma piešķiršanas procesā, un tas tiek darīts ļoti dažādos veidos. Praksē šīs trīs jomas ir grūti skaidri nodalīt. Aktuālo jautājumu lokā ietilpst gan cilvēktiesību ievērošana un standarti, kas nodrošina godīgus darba apstākļus, gan vietējās ekonomikas stiprināšana un/vai kultūras mantojuma saglabāšana. Šiem aspektiem tūrisma nozarē, jo īpaši tā dēvētajās “jaunattīstības valstīs”, ir ļoti liela nozīme.

Sertificētie uzņēmumi un/vai ceļojumu produkti – cik to ir?

Jo vairāk uzņēmumu un produktu, kuriem ir piešķirts marķējums, jo vairāk “ilgtspējīgāku” alternatīvu, starp kurām ceļotāji var izdarīt savu izvēli. Kvalitātes zīmes saņemšana paredz regulāru attiecīgā uzņēmuma un/vai produkta pārsertificēšanu, tāpēc šie skaitļi pastāvīgi mainās.

Starptautiskā atzīšana

Kvalitatīvus tūrisma ilgtspējas marķējumus starptautiski atzīst Globālā Ilgtspējīga tūrisma padome (*Global Sustainable Tourism Council, GSTC*). Lai marķējums tiktu atzīts, tā piešķiršanas procesā ir pienācīgi jāņem vērā ne tikai ilgtspējas ekoloģiskie un ekonomiskie aspekti, bet arī sociālie jautājumi, un ir jānodrošina pārredzama, neatkarīgu ekspertu veikta pārbaude.

TRAVEL FOREVER
GLOBAL SUSTAINABLE TOURISM COUNCIL

www.gstcouncil.org

Piezīme

Visa informācija par ilgtspējas sertifikāciju tūrisma nozarē un visas ar to saistītās izmaiņas tiek regulāri publiskas tīmekļa vietnē DestiNet.eu sadaļā "Market Place" (skat. 38. lpp.). Informāciju par šajā ceļvedī aprakstītajiem marķējumiem ir sniegušas attiecīgā marķējuma piešķirējas iestādes, vai arī tā ir iegūta, izmantojot interneta avotus. Šajā ceļvedī sniegtā informācija attiecas uz 2016. gada jūniju.

| *Biosphere Responsible Tourism*

Marķējumu piešķir izmitināšanas uzņēmumiem, restorāniem, atrakciju parkiem, golfa laukumiem, tūrisma objektiem un ceļojumu galamērķiem, piemēram, biosfēras pilsētām un reģioniem, Eiropā un Latīņamerikā.

Interneta adrese	www.biospheretourism.com
Piešķirēja iestāde	<i>Instituto de Turismo Responsable</i>
Partneri	Apvienotā Karaliste, Argentīna, Čīle, Dominikānas Republika, Itālija, Kolumbija, Luksemburga, Meksika, Peru, Portugāle, Santome un Prinsipi, Spānija un Vācija
Ģeogrāfiskais tvērums	Argentīna, Čīle, Dominikānas Republika, Lielbritānija, Meksika, Peru, Portugāle, Spānija, Vācija
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Ikgadēja neatkarīga pārbaude uz vietas
Ilgspēja	Vide, sociālie jautājumi, ekonomika, kultūras mantojums
Sertificētie uzņēmumi	92
Starptautiskā atzišana	GSTC atzīts standarts un GSTC apstiprināta uzņēmumu un galamērķu sertifikācijas sistēma

| *EarthCheck*

EarthCheck marķējums tiek piešķirts viesnīcām, aktivitātēm, tūrisma objektiem, restorāniem, pārvadāšanas un mobilitātes pakalpojumiem un ceļojumu galamērķiem. *EarthCheck* standarts paredz holistisku pieeju ilgtspējas nodrošināšanai.

Interneta adrese	www.earthcheck.org
Piešķirēja iestāde	<i>EarthCheck Pty Limited</i>
Partneri	Virkne starptautisku partneru, kas nodarbojas ar pētniecību, izstrādi, apmācību un tirgvedību
Ģeogrāfiskais tvērums	Starptautisks marķējums
Pārredzamība	Standarts ir pieejams par maksu
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas, kas tiek veikta katru gadu vai reizi divos gados
Ilgspēja	Vide, sociālie jautājumi, ekonomika, kultūras mantojums
Sertificētie uzņēmumi	Vairāk nekā 1200
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts un uzņēmumu un galamērķu sertifikācijas sistēma

| *Green Globe*

Green Globe markējumu piešķir uzņēmumiem, konferenču centriem, viesnīcām, kūrortiem un tūrisma objektiem.

Interneta adrese	www.greenglobe.com
Piešķirēja iestāde	<i>Green Globe</i>
Partneri	<i>EVVC, GCB, UNWTO, Skål</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	Starptautisks markējums
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi divos gados
Ilgspēja	Ekonomika, vide, kultūras mantojums, sociālie jautājumi
Sertificētie uzņēmumi	540
Starptautiskā atzīšana	<i>GSTC</i> atzīts standarts

Green Key

 | *Green Key*

Green Key ekomarķējums ir pieejams visā pasaulē, un to piešķir tūrisma infrastruktūrai, piemēram, viesnīcām, hosteļiem, kempingiem, brīvdienu parkiem, nelielām apmešanās vietām, konferenču centriem, restorāniem un tūrisma objektiem.

Interneta adrese	www.greenkey.global
Piešķirēja iestāde	<i>Foundation of Environmental Education (FEE)</i>
Partneri	<i>UNEP, UNESCO, UNWTO</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	Starptautisks marķējums, 53 valstis
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Ikgadēja neatkarīga pārbaude uz vietas
Ilgspēja	Vide
Sertificētie uzņēmumi	2400
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts viesnīcām un hosteļiem

| *Travelife*

Travelife markējuma piešķiršanas procesā izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem un ceļojumu rīkotājiem tiek piemēroti atšķirīgi standarti un pārbaudes procedūras. *Travelife* sertifikācijas programmu viesnīcām un izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem pārvalda *ABTA*, savukārt *Travelife* sertifikāciju ceļojumu rīkotājiem un tūrisma aģentūrām (partneri, sertificēti uzņēmumi) nodrošina *ECEAT*.

Interneta adrese	www.travelife.org
Piešķirēja iestāde	<i>ABTA Ltd</i> (izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem), <i>ECEAT</i> (ceļojumu rīkotājiem)
Partneri	Vairāk nekā 25 Eiropas vai pasaules mēroga tūrisma organizācijas
Ģeogrāfiskais tvērums	Starptautisks markējums
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams (izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem) Standarts nav publiski pieejams (ceļojumu rīkotājiem)
Pārbaudes procedūra	Dokumentu pārbaude tiešsaistē un reizi divos gados neatkarīga pārbaude uz vietas
Ilgspēja	Ekonomika, sociālie jautājumi, vide, kultūras mantojums
Sertificētie uzņēmumi	Aptuveni 900 viesnīcas un 220 ceļojumu rīkotāji
Starptautiskā atzīšana	<i>GSTC</i> atzīts standarts

| *Blaue Schwalbe*

Blaue Schwalbe bija pirmais ekomarķējums, kas tika piešķirts tūristu mītnēm. Marķējums tika izveidots 1989. gadā, un to piešķir ekoloģiski orientētām viesnīcām, viesu namiem, pansijām un kempingiem Eiropā. Tūristu mītnes, kurām ir piešķirts *Blaue Schwalbe* marķējums, lielākoties atrodas tūrisma reģionos, kas ir viegli sasniedzami arī bez lidošanas vai privātās automašīnas.

Interneta adrese	www.vertraeglich-reisen.de/bio-urlaub
Piešķirēja iestāde	<i>Fairkehr GmbH</i>
Partneri	<i>Österreichisches Umweltzeichen für Tourismus, ibex fairstay, Bio Hotels</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	Austrija, Francija, Grieķija, Itālija, Īrija, Šveice, Vācija
Pārredzamība	Standarts ir daļēji pieejams
Pārbaudes procedūra	Dokumentu pārbaude un neatkarīga pārbaude uz vietas (daļēji)
Ilgspēja	Ekonomika, sociālie jautājumi, vide
Sertificētie uzņēmumi	112
Starptautiskā atzīšana	–

| **TourCert**

TourCert markējumu piešķir ceļojumu rīkotājiem, tūrisma aģentūrām, izmitināšanas uzņēmumiem un ceļojumu galamērķiem. Atkarībā no nozares tiek piemērotas specifiskas datu vākšanas un sertifikācijas prasības. Visi uzņēmumi ievieš korporatīvās sociālās atbildības pārvaldības sistēmu un pastāvīgi uzlabo savu sniegumu ilgtspējas jomā.

Interneta adrese	www.tourcert.org
Piešķirēja iestāde	<i>TourCert gGmbH</i> (bezpeļņas sabiedrība ar ierobežotu atbildību)
Uzraudzības padome un neatkarīga sertifikācijas padome	<i>Brot für die Welt – Tourism Watch, HNE Eberswalde, KATE Umwelt & Entwicklung, Naturefriends International</i> , neatkarīga sertifikācijas padome
Ģeogrāfiskais tvērums	Austrija, Šveice, Vācija un citas Eiropas un Latīņamerikas valstis
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi divos vai trīs gados
Ilgspēja	Ekonomika, vide, kultūras mantojums, sociālie jautājumi
Sertificētie uzņēmumi	91
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts ceļojumu rīkotājiem

| *EU Ecolabel*

Tūrisma jomā Eiropas Savienības oficiālais ekomarķējums tiek piešķirts izmitināšanas uzņēmumiem un kempingiem. Pārbaudes procesu un sertifikātu piešķiršanu nodrošina vietējās partnerorganizācijas, piemēram, vides ministrijas.

Interneta adrese	www.ec.europa.eu/environment/ecolabel
Piešķirēja iestāde	Eiropas Komisija
Partneri	ES dalībvalstis
Ģeogrāfiskais tvērums	Starptautisks marķējums
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi trīs līdz piecos gados
Ilgspēja	Vide
Sertificētie uzņēmumi	782
Starptautiskā atzīšana	–

| Green Tourism Business Scheme (GTBS)

GTBS marķējumu oficiāli atzīst visi nacionālie tūrisma biroji Īrijā un Lielbritānijā. Sertifikātam ir bronzas, sudraba un zelta pakāpe, un tas tiek piešķirts viesnīcu ķēdēm, vadības grupām, viesnīcu zīmoliem, “zaļajiem” piegādātājiem un sadarbības partneriem tūrisma galamērķos, kā arī Apvienotās Karalistes pašvaldības iestādēm un aģentūrām.

Interneta adrese	www.green-tourism.com
Piešķirēja iestāde	<i>Green Tourism</i>
Partneri	<i>Shetland Environmental Agency Ltd</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	AK, Itālija, Īrija, Kanāda, Zimbabve
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi divos gados
Ilgspēja	Ekonomika, sociālie jautājumi, vide
Sertificētie uzņēmumi	Vairāk nekā 2000
Starptautiskā atzīšana	–

| *ibex fairstay*

Šveices galvenais ilgtspējas marķējums *ibex fairstay* tiek piešķirts izmitināšanas uzņēmumiem, klīnikām un darbinieku veselības centriem, un tas liecina par pārbaudītu kvalitāti, par kuru ir pārliecinājušies neatkarīgi eksperti.

Interneta adrese	www.ibexfairstay.ch
Piešķirēja iestāde	<i>ibex fairstay</i>
Partneri	<i>Fairtrade, Qualitätsprogramm des Schweizer Tourismus, EU Ecolabel</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	Šveice
Pārredzamība	Standarts ir daļēji pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi trīs gados
Ilgspēja	Ekonomika, vide, sociālie jautājumi
Sertificētie uzņēmumi	57
Starptautiskā atzīšana	–

| *Legambiente Turismo*

Vides aizsardzības organizācija *Legambiente* cieši sadarbojas ar Itālijas tūrisma reģioniem un saskaņo ar tiem piemērojamos kritērijus. Ceļotāji var tiešsaistē iepazīties ar sertificēto viesnīcu, kempingu, viesu namu, restorānu, ceļojumu rīkotāju un agrotūrisma saimniecību piedāvātajiem pakalpojumiem.

Interneta adrese	www.legambienteturismo.it
Piešķirēja iestāde	<i>Legambiente Turismo</i>
Partneri	Valsts, reģionālās un vietējās organizācijas un tūrisma iestādes
Ģeogrāfiskais tvērums	Itālija
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Ikgadēja neatkarīga pārbaude uz vietas
Ilgspēja	Ekonomika, vide, sociālie jautājumi
Sertificētie uzņēmumi	300
Starptautiskā atzīšana	–

| Nordic Swan

Nordic Swan marķējums tiek piešķirts ļoti dažādiem uzņēmumiem, tostarp viesnīcām, restorāniem un konferenču zālēm.

Interneta adrese	www.svanen.se
Piešķirēja iestāde	Miljömärkning Sverige AB (Zviedrijas ekomarķējuma organizācija)
Partneri	–
Ģeogrāfiskais tvērums	Dānija, Islande, Norvēģija, Somija, Zviedrija
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi trīs vai četros gados
Ilgspēja	Vide
Sertificētie uzņēmumi	Aptuveni 700
Starptautiskā atzīšana	–

| *Österreichisches Umweltzeichen für Tourismus*

Austrijas ekomarkējums *Österreichisches Umweltzeichen für Tourismus* bija pasaulē pirmais tūrisma nozarē piešķirtais valsts līmeņa ekomarkējums. To piešķir izmitināšanas uzņēmumiem, restorāniem un kompleksiem ceļojumiem. “Zaļās” sanāksmes un pasākumi tiek sertificēti kopš 2010. gada, bet konferenču centri un pasākumu norises vietas – kopš 2014. gada.

Interneta adrese	www.umweltzeichen.at
Piešķirēja iestāde	Austrijas Federālā lauksaimniecības, mežsaimniecības, vides un ūdenssaimniecības ministrija (<i>Österreichisches Bundesministerium für Land - und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft, BMLFUW</i>)
Partneri	Austrijas Patērētāju asociācija (<i>Verein für Konsumenteninformation, VKI</i>)
Ģeogrāfiskais tvērums	Austrija, Itālija (Dienvidtirole)
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi četros gados
Ilgspēja	Ekonomika, sociālie jautājumi, vide, kultūras mantojums
Sertificētie uzņēmumi	Vairāk nekā 350
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts

| *Viabono*

Viabono marķējums tika izveidots 2001. gadā pēc Vācijas Federālās vides ministrijas un Federālās vides aģentūras iniciatīvas. Šo marķējumu piešķir visdažādākajiem izmitināšanas uzņēmumiem, konferenču centriem un restorāniem, kompleksajiem tūrisma pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem, kā arī kanoe nomas punktiem, dabas parkiem un vietējiem tūristu galamērķiem.

Interneta adrese	www.viabono.de
Piešķirēja iestāde	<i>Viabono GmbH</i>
Partneri	<i>Viabono asociācija, kurā ietilpst 18 dalīborganizācijas un 4 atbalsta organizācijas</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	Vācija
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Dokumentu pārbaude un pakalpojumu sniedzēja pašpārbaude reizi divos gados
Ilgspēja	Ekonomika, vide
Sertificētie uzņēmumi	190
Starptautiskā atzīšana	–

Ecotourism Kenya's Eco-Rating scheme

Kenijas sertifikātam ir bronzas, sudraba un zelta pakāpe, un to piešķir viesnīcām, brīvdienu namiņiem un nometnēm.

Interneta adrese	www.ecotourismkenya.org
Piešķirēja iestāde	<i>Ecotourism Kenya</i>
Partneri	Nacionālie partneri (Kenijas Tūrisma ministrija, <i>KBS</i> , <i>KECOBAT</i> , <i>KTF</i> , <i>KTB</i>) un starptautiskās organizācijas (<i>ANVR</i> , <i>IUCN</i> , <i>EAWLS</i> , <i>FECTO</i>)
Ģeogrāfiskais tvērums	Kenija
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Pārbaude uz vietas, ko reizi divos gados veic piešķirēja iestāde
Ilgspēja	Sociālie jautājumi, vide
Sertificētie uzņēmumi	109
Starptautiskā atzīšana	–

| *Fair Trade Tourism*

Fair Trade Tourism sertificē tūrisma produktus Dienvidāfrikā, Madagaskarā un Mozambikā. Pamatojoties uz savstarpējās atzīšanas nolīgumiem, *Fair Trade Tourism* atzīst arī tūrisma uzņēmumus, kas ir saņēmuši augstākās pakāpes sertifikātus no tās partnerorganizācijām citās Āfrikas valstīs. Atzīti ceļojumu rīkotāji komplektē un piedāvā *Fair Trade Holiday* jeb godīgas tirdzniecības principiem atbilstošus ceļojumu maršrutus.

Interneta adrese	www.fairtrade.travel
Piešķirēja iestāde	<i>Fair Trade Tourism</i>
Partneri	<i>Botswana Tourism Organisation, EcoAwards Namibia, Ecotourism Kenya, Responsible Tourism Tanzania, Seišelu Tūrisma un kultūras ministrija</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	Dienvidāfrika, Madagaskara, Mozambika; Botsvāna, Kenija, Namībija, Seišelas, Tanzānija
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga tiešsaistes pārbaude un pārbaude uz vietas, kas tiek veikta reizi trīs gados
Ilgspēja	Ekonomika, sociālie jautājumi, vide, kultūras mantojums
Sertificētie uzņēmumi	125
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts

| *ECO Certification Program*

ECO sertifikāts tiek piešķirts tūristu mītnēm, ekskursijām un atrakcijām, ko Austrālijā piedāvā dabas tūrisma pakalpojumu sniedzēji.

Interneta adrese	www.ecotourism.org.au
Piešķirēja iestāde	<i>Ecotourism Australia</i>
Partneri	–
Ģeogrāfiskais tvērums	Austrālija
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas reizi trīs gados
Ilgspēja	Ekonomika, sociālie jautājumi, vide
Sertificētie uzņēmumi	463
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts un apstiprināta programma

| Green Leaf Foundation

Green Leaf Foundation piešķir viesnīcām, spa un kūrortiem līdz piecām “zaļām lapiņām”.

Interneta adrese	www.greenleafthai.org
Piešķirēja iestāde	Green Leaf Foundation
Partneri	Tourism Authority of Thailand, Thai Hotels Association, UNEP u. c.
Ģeogrāfiskais tvērums	Taizeme
Pārredzamība	Standarts ir daļēji pieejams
Pārbaudes procedūra	Pārbaude uz vietas, ko reizi divos gados veic piešķirēja iestāde
Ilgspēja	Vide, sociālie jautājumi, kultūra
Sertificētie uzņēmumi	219
Starptautiskā atzīšana	–

| Certification for Sustainable Tourism (CST)

CST sertifikātam ir pieci līmeņi, sākot ar pamata līmeni un beidzot ar visaugstāko līmeni, kas aptver maksimāli daudzus kritērijus visās ilgtspējas jomās. Līdztekus viesnīcām tiek sertificēti arī vietējie ceļojumu rīkotāji un autonomas uzņēmumi.

Interneta adrese	www.turismo-sostenible.co.cr
Piešķirēja iestāde	<i>Instituto Costaricense de Turismo (ICT)</i>
Partneri	<i>Instituto nacional de acreditacion, ICT, UCR, Canatur, INBIO, INCAE, minae, UICN, CANAECO</i>
Ģeogrāfiskais tvērums	Kostarika
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Neatkarīga pārbaude uz vietas
Ilgspēja	Vide, sociālie jautājumi, ekonomika
Sertificētie uzņēmumi	346
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts

| *Rainforest Alliance Certificate*

Rainforest Alliance sertifikāti tiek piešķirti viesnīcām, restorāniem un ienākošā tūrisma aģentūrām, kuras vēlas uzlabot savas darbības vidiskos, sociālos un ekonomiskos aspektus.

Interneta adrese	www.rainforest-alliance.org/business/tourism/certification
Piešķirēja iestāde	<i>Rainforest Alliance</i>
Partneri	–
Ģeogrāfiskais tvērums	Argentīna, Beliza, Dominikānas Republika, Ekvadora, Gvatemala, Jamaika, Kostarika, Meksika, Nikaragva, Peru
Pārredzamība	Standarts ir publiski pieejams
Pārbaudes procedūra	Ikgadējs neatkarīgs novērtējums uz vietas
Ilgspēja	Ekonomika, vide, sociālie un kultūras jautājumi
Sertificētie uzņēmumi	57
Starptautiskā atzīšana	GSTC atzīts standarts

Pārskats par 20 šajā ceļvedī aprakstītajiem markējumiem		Biosphere Responsible Tourism	EarthCheck	Green Globe	Green Key	Travelife	Blaue Schwalbe
Ilgtspēja	Vide	•	•	•	•	•	•
	Sociālie jautājumi	•	•	•		•	•
	Ekonomika	•	•	•		•	•
	Kultūras mantojums	•	•	•		•	
Pārredzamība	Publiski pieejams	•		•	•	•*	
	Daļēji pieejams						•
	Nav publiski pieejams		•				
Uzticamība	Neatkarīga pārbaude uz vietas	•	•	•	•	•	•**
	Pārbaude uz vietas, ko veic piešķirēja iestāde						
	Dokumentu pārbaude						
Starptautiskā atzīšana		•	•	•	•	•	

* Travelife ceļojumu rīkotājiem un tūrisma aģentūrām; ** Daļēji

<i>TourCert</i>	<i>EU Ecolabel</i>	<i>Green Tourism</i>	<i>ibex fairstay</i>	<i>Legambiente Turismo</i>	<i>Nordic Swan</i>	<i>Österreichisches Umweltzeichen</i>	<i>Viabono</i>	<i>Ecotourism Kenya's Eco-Rating</i>	<i>Fair Trade Tourism</i>	<i>ECO Certification Program</i>	<i>Green Leaf Foundation</i>	<i>Certification for Sustainable Tourism</i>	<i>Rainforest Alliance Certificate</i>
•		•	•	•		•		•	•	•		•	•
•		•	•			•	•		•	•		•	•
•		•		•		•			•	•		•	•
•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•
			•								•		
•	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•	•
								•			•		
•						•			•	•		•	•

Pārskats par vēl 30 marķējumiem

Šajā ceļvedī esam aprakstījuši tikai 20 marķējumus, taču tūrisma nozarē izmantoto ilgtspējas standartu un sertifikātu ir daudz vairāk. Daudzās valstīs neatkarīgi eksperti pārbauda un sertificē ne tikai viesnīcas un ceļojumu rīkotājus, bet arī kempingus, pludmales, tūrisma objektus vai pat veselus ceļojumu galamērķus. Tāpēc esam sagatavojuši vēl dažu būtisku marķējumu sarakstu.

Marķējums	Ģeogrāfiskais tvērums
 <i>Biohotels</i>	Austrija, Grieķija, Itālija, Slovēnija, Spānija, Šveice, Vācija
 Zilais karogs (<i>Blue Flag</i>)	Starptautisks marķējums
 <i>Certified Green Hotel</i>	Austrija, Čehija, Šveice, Vācija
 <i>Distinción Turismo Sustentable</i>	Čīle
 <i>eco awards Namibia</i>	Namībija (Āfrika)
 <i>ECO Certification</i>	Malta (Eiropa)
 <i>Ecotourism Label</i>	Īrija (Eiropa)
 <i>ECOCAMPING</i>	Austrija, Horvātija, Itālija, Slovēnija, Šveice, Vācija
 <i>eco hotels certified</i>	Eiropa, Meksika
 <i>EcoLabel Luxembourg</i>	Luksemburga
 <i>Eco-Romania</i>	Rumānija
 <i>European Charter EUROPARC</i>	Eiropa
 <i>European Ecotourism Labelling Standard (EETLS)</i>	Eiropa

	<i>GREAT Green Deal</i>	Gvatemala
	Zaļais sertifikāts (<i>Green Certificate</i>)	Latvija
	<i>Green Destinations Standard</i>	Starptautisks marķējums
	<i>Green Hospitality Award</i>	Īrija
	<i>Green Restaurant</i>	ASV, Kanāda
	<i>Green Sign</i>	Vācija
	<i>Green Star Hotel</i>	Ēģipte
	<i>HI Quality & Sustainability Certification</i>	Starptautisks marķējums
	<i>Hoteles + verdes</i>	Argentīna
	<i>Japan Ec lodge Association – ESAIS</i>	Japāna
	<i>Nature's Best</i>	Zviedrija
	<i>Partner der Nationalen Naturlandschaften</i>	Vācija
	<i>QualityCoast</i>	Starptautisks marķējums
	<i>Responsible Tourism</i>	Tanzānija
	<i>Sello Ambiental Colombiano</i>	Kolumbija
	<i>Sustainable Tourism Eco-Certification Program STEP</i>	Starptautisks marķējums
	<i>Tripadvisor Green Leaders</i>	Starptautisks marķējums

DestiNet.eu – informācija par ilgtspējīgu tūrismu visā pasaulē

Šis neatkarīgais portāls vieno organizācijas, kas ir apņēmušās visā pasaulē iedibināt ilgtspējīgu un atbildīgu tūrismu. Šeit jūs atradīsiet visus iespējamus marķējumus un standartus, kā arī informāciju par tūkstošiem tūrisma uzņēmumu, ceļojumu rīkotāju un galamērķu, kuriem ir piešķirts ilgtspējas marķējums.

Sadarbībā ar marķējuma piešķiršanas organizācijām un tūrisma galamērķiem minētā informācija tiek atspoguļota *DestiNet* atlantā un darīta pieejama tirgvedības pakalpojumu sniedzējiem.

Jūs varat uzreiz atrast videi īpaši draudzīgus un sociāli atbildīgus piedāvājumus jūsu ceļojuma galamērķī un tieši sazināties ar attiecīgajiem uzņēmumiem vai arī lūgt to izdarīt savai tūrisma aģentūrai. Visus starptautiskos, nacionālos un reģionālos marķējumus atradīsiet šeit: <http://destinet.eu/market-place>.

Tūrisma nozares bērnu aizsardzības kodekss – Rīcības kodekss bērnu aizsardzībai pret seksuālu izmantošanu tūrisma nozarē

Mēs pasargājam bērnus no seksuāla izmantošanas

Rīcības kodekss bērnu aizsardzībai pret seksuālu izmantošanu tūrisma nozarē (*Code of Conduct for the Protection of Children from Sexual Exploitation in Travel and Tourism*) ir brīvprātīgi uzņemtas saistības, ko ir izstrādājuši ECPAT (Kampaņa bērnu aizsardzībai pret seksuālu izmantošanu tūrisma nozarē) sadarbībā ar citām bērnu aizsardzības organizācijām, Pasaules Tūrisma organizāciju (UNWTO) un tūrisma nozares pārstāvjiem.

Tūrisma uzņēmumi, kas paraksta šo bērnu aizsardzības kodeksu, apņemas iekļaut nepilngadīgu personu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu savos darbības pamatprincipos un arī praksē nodrošināt šādu aizsardzību, veicot konkrētus pasākumus, kā arī regulāri publiskot atskaites ziņojumus par šo jautājumu. Aptuveni tūkstošiem uzņēmumu vairāk nekā 30 valstīs ir apņēmušies ievērot šīs saistības.

Veicot rezervāciju, pievērsiet uzmanību šim marķējumam vai pajautāiet, kādus pasākumus pakalpojumu sniedzējs veic, lai nodrošinātu bērnu aizsardzību.

Plašāku informāciju skat. tīmekļa vietnēs www.thecode.org un www.ecpat.net.

Lidojumu radīto oglekļa emisiju kompensēšana

Klimata pārmaiņas arī pie mums kļūst aizvien jūtamākas. Taču jaunattīstības valstīs klimata pārmaiņām jau tagad ir postoša ietekme – tās izraisa dabas katastrofas un pārtikas trūkumu un to dēļ samazinās izmantojamās zemes platība. Tūrisma nozare un jo īpaši lidojumi rada ievērojamu emisiju daudzumu. Lai gan aviopakalpojumus aktīvi izmanto tikai 2 % pasaules iedzīvotāju, gaisa satiksme vismaz par 5 % paātrina cilvēka izraisīto globālo sasilšanu.

Starptautisko aviopārvadājumu nozare ir atbrīvota no ANO Kioto protokolā noteiktajiem klimata pārmaiņu mazināšanas pienākumiem. Tāpēc ir vēl jo svarīgāk, lai ceļotāji paši “kompensētu” lidojumu radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas, finansiāli atbalstot dažādus oglekļa piesaistes projektus.

Uzticami emisiju kompensēšanas pakalpojumu sniedzēji atbilst šādiem kritērijiem:

- Oglekļa dioksīda piesaistes projekti atbilst **CDM “zelta standartam”** (*CDM Gold Standard*). Šo standartu ir izstrādājušas vides organizācijas, un tas garantē, ka oglekļa emisijas tiek pārbaudāmi un ilgtspējīgi piesaistītas saskaņā ar stingrām sociālām un ekoloģiskām pamatnostādņēm (www.cdmgoldstandard.org).

- Emisiju aprēķinā tiek ņemts vērā tā dēvētais **RFI faktors** (*Radiative Forcing Index*), lai pienācīgi atspoguļotu lielāku siltumnīcefekta gāzu iedarbību augstākos atmosfēras slāņos.
- Pakalpojuma sniedzējam ir jāpievērš jūsu uzmanība tam, ka no klimata viedokļa **atteikšanās no lidojuma vienmēr ir pareizākā izvēle**, un jānorāda, ka jo īpaši īsu lidojumu vietā (līdz aptuveni 1000 km) būtu labāk izvēlēties videi draudzīgākus transporta veidus, piemēram, vilcienu vai autobusu satiksmi. Atbalstu klimata pārmaiņu mazināšanas projektiem nedrīkst uzskatīt par leģitīmu iemeslu, lai nemainītu klimatam kaitīgos ceļošanas paradumus.
- Pakalpojumu sniedzējs **nedrīkstētu būt uz peļņas gūšanu orientēts uzņēmums**.

Ieteicamie pakalpojumu sniedzēji, kas atbilst iepriekš minētajiem kritērijiem:

nachdenken • klimabewusst reisen

www.atmosfair.de*

www.myclimate.org

www.klima-kollekte.de

* Labākie rezultāti vairākos neatkarīgos salīdzinošajos pētījumos.

arbeitskreis tourismus & entwicklung

www.fairunterwegs.org

Šveices organizācija **arbeitskreis tourismus & entwicklung (akte)** pēta tūrismu no attīstības politikas viedokļa un informē sabiedrību un ceļotājus. Tā iestājas par to, lai tūrisma nozarē tiktu ievēroti godīgi un taisnīgi nosacījumi, šim nolūkam iesaistoties kritiskā dialogā ar uzņēmējiem un politiskajām aprindām. *akte* uztur bezpeļņas ceļojumu portālu www.fairunterwegs.org, kurā ir atrodamas nevis ceļojumu reklāmas vai rezervācijas iespējas, bet gan daudzi praktiski ieteikumi ceļotājiem un pārbaudīta informācija par dažādiem tūrisma galamērķiem.

www.fairunterwegs.org | www.akte.ch info@akte.ch
arbeitskreis tourismus & entwicklung
 Missionsstrasse 21
 CH-4009 Bāzele
 Tālr.: +41 612 614 742

ECO TRANS

Asociācija *ECOTRANS* vieno Eiropas ekspertus un organizācijas, kas ir apņēmušās kopīgi veicināt ilgtspējīgu tūrisma attīstību, kas īsteno starptautiskus pētniecības un izstrādes projektus un informē nozari par parauginiciatīvām. Lai veicinātu atklātību, pārskatatbildību un starptautisko sadarbību, *ECOTRANS* sadarbībā ar Eiropas Vides aģentūru un citām partnerorganizācijām ir izveidojusi neatkarīgu, tūrisma ilgtspējas jautājumiem veltītu informācijas un tīkla portālu *DestiNet*.

www.destinet.eu | www.ecotrans.org contact@ecotrans.de
ECOTRANS e.V.
 Pirmasenser Straße 5
 D-66123 Zārbrikene
 Tālr.: + 49(0) 175-5 724 849

Brot
für die Welt

Brot für die Welt –
Evangelischer
Entwicklungsdienst

TOURISM WATCH

respect

TRADEMARK OF NATUREFRIENDS INTERNATIONAL

Naturfreunde
Österreich

Naturfreunde
Amis de la Nature
Schweiz | Suisse

Tourism Watch ir organizācijas **Brot für die Welt** daļa. Ar **Tourism Watch** starpniecību Vācijas Protestantu draudžu attīstības dienests kopā ar ekumeniskajiem partneriem iestājas par ilgtspējīgu, sociāli atbildīgu un videi nekaitīgu tūrismu un cenšas vairot izpratni par ceļošanu kā sastapšanos un abpusēji bagātinošu pieredzi. **Tourism Watch** ir arī publikācija, kas iznāk reizi ceturksnī un kurā atrodama informācija par tūrismu un tā attīstību. Satura ziņā **Tourism Watch** galvenā uzmanība tiek pievērsta cilvēktiesībām tūrisma jomā, klimata taisnīgumam un korporatīvajai sociālajai atbildībai.

www.brot-fuer-die-welt.de
www.tourism-watch.de/en
tourism-watch@brot-fuer-die-welt.de
*Brot für die Welt, Caroline-Michaelis-
Straße 1, D-10115 Berlīne*
Tāl.: + 49(0) 30 652 111 806

Naturefriends International (NFI) ir **Naturefriends** kustības galvenā organizācija un viena no lielākajām nevalstiskajām organizācijām pasaulē. Sadarbībā ar 45 dalīborganizācijām **NFI** iestājas par vides un sabiedrības ilgtspējīgas attīstības plānu izstrādi un īstenošanu. Kopš 2011. gada **NFI** izmanto zīmolu *respect*, lai norādītu uz vides un attīstības jautājumiem tūrisma nozarē un veicinātu videi draudzīgu, sociāli, kulturāli un ekonomiski ilgtspējīgu tūrismu.

www.nf-int.org | www.naturfreunde.at
www.respect.at | office@nf-int.org
Naturefriends International
Diefenbachgasse 36
A-1150 Vīne
Tāl.: +43 18 923 877

Izmantojiet un izbaudiet ilgtspējīgas atpūtas iespējas – jūsu ceļošanas paradumiem ir nozīme!

- Rezervējot brīvdienu ceļojumu, pārliecinieties par to, ka plānotais ceļojums ir iespējami draudzīgs apkārtējai videi un klimatam un ka vietējie iedzīvotāji saņem pienācīgu daļu no tūrisma nestajiem ienākumiem un sniegtajām priekšrocībām. Lai jums būtu vieglāk orientēties, izmantojiet uzticamus ilgtspējas marķējumus.
- Pirms doties ceļā, pajautājiēt savam tūrisma pakalpojumu sniedzējam un vēlāk viesnīcas personālam un ceļojumu rīkotājiem, kādas sociālās un ekoloģiskās sekas rada sniegtie pakalpojumi.
- Izvēlieties tūrisma pakalpojumu sniedzējus, kuri apzinās savu korporatīvo sociālo atbildību un sniedz jums vispusīgu un noderīgu informāciju.

Šis ceļvedis tapis, pateicoties:

arbeitskreis tourismus & entwicklung

www.fairunterwegs.org

Atbalsta:

